

פ ר ט י כ ל מס. 2/50

מישיבת ועדת הכספים,

בירושלים, יום ד', יג' בתמוז תש"ז-28.6.50

נוכחים:

- היו"ר ד.צ. פנקס.
- פ. נפתלי.
- י. בדר.
- ב. רפטור.
- י. רוקח.
- א. הרצפלד.
- ש. דיין.
- י. אפרתי.

מזמנים:

- מר זוגי - החשב הכללי.
- ש. ספיבק.

הישיבה נפתחה בשעה 19.15

סדר היום: - בקשות מטרדים לשימוש בעודפים מסעיפים
סונים, שבתקציב לשנת 1949/50.

היו"ר ד.צ. פנקס:

לפי חוק התקציב, רטאי טר האוצר - אחרי
תום שנת הכספים - להוציא תוך חודס ראשון
את כל הכספים שנעדרו לאותו ענין עצמו, במסגרת של סעיף מסנה. יט
תוספת, שבמסך שני חדשים נוספים, זאת אומרת שלטה חדשים סיום גמר
השנה, רטאי טר האוצר באיסור ועדת הכספים, להרשות להוציא עודפים
שנשארו במעיפים, למטרות שעליהן הוצאו. על פי חוק זה, יט לעשות
פעולה כזאת עד סוף חודס יוני. היות ואנחנו מתקרבים לתאריך זה,
מביא בזה טר האוצר הצעות לשימוש בעודפים, מטעם מטרדים אחדים.
המטרדים רצו להסתמס בכמה עודפים שנשארו להם בתקציביהם, למטרות
טונות, אבל האוצר אינו מסליץ על כך.

המטרד לנפגעי המלחמה קבל 125,000 ל"י

לסעיף טל עזרה קונסטרוקטיבית לניזוקי רכוש, והוציא מסכום זה, רק
114,330 ל"י, ונשארו לו עודפים בסך 10,670 ל"י שהוא רוצה להקדישם
לאותה מטרה. ברומה לזה, סך 100,000 ל"י במעיף להלוואות קונסטרוק-
טיביות בשיחוף עם מוסדות אחרים, שמסכו הוצא רק סך 74,197 ל"י וגם
כאן יט עודף של 25,803 ל"י שהמטרד מבקש להסתמס בו לאותן המטרות
שלמענן הוקצבו.

במטרד המער, במעיף: עזרה לילדים ומבוגרים

בטיפול קציני מבחן, ובמעיף: מוסדות מעצר לנועה, נשארו בסך-הכל
עודפים בסך - 7,925 ל"י ואותם הוא מבקש להוציא באופן זה: 7,000 ל"י
להתקנת בית מעצר בסידיני-עלי באמצעות המחלקה לעבודות צבוריות,
ו- 925 ל"י להחזקת ילדי עולים במעונות יום (לכיסוי התחייבות).

במטרד הבריאות נשארו עודפים בעיקר

מבתי-חולים, והמכום הכולל של העודפים הוא - 151,629 ל"י, שאותו
מבקשים להוציא לאותן המטרות שלמענן הוקצב.

מטרד החנוך והתרבות: למטרד זה נשארו

עודפים בסך - 23,520 ל"י לפי הפירוט שלפנינו, ונוסף לכך עודף של
- 11,120 ל"י מסעיף הרזרבה הכללית, שהם מבקשים להקדיש למטרות
המפורטות בבקשה שלפנינו.

היו"ר ד.צ. פנקס:

במשרד העליה המדובר הוא בעודף קטן, כסך - 2,724 ל"י, שהוא מבקש להרשות לו להשתמש בו, לתשלום התחייבויות עבור הזמנת חומר תעסולה לעיוורו התיירות: מפת תל-אביב, מפת חיפה, מפת ירושלים ודברים נוספים, כמפורט בבקשה.

משרד הדתות מבקש להרשות לו להשתמש - בחדשי אפריל-יוני 1950 - בסכום של - 4,933 ל"י, מתוך העודפים בסך 6,419.705 ל"י שנותרו במע"פים שונים שנתקצבו לשנת 1949/50, כמפורט בסופם שלפנינו.

כמו כן יש בקשת לשכת הקריה, המבקשת להשתמש בסכום של - 126,940 ל"י מתוך העודפים שבמע"פים שונים שנתקצבו העברת משרדי הממשלה והכנסת לירושלים, ובסכום של - 31,500 ל"י, שהוא הרזרבה שנתקצב הנ"ל.

מר זגני: התקציב להעברת משרדי הממשלה והכנסת לירושלים, אושר בסוף השנה, בסכום של כ- 400,000 ל"י. מתוך סכום זה, כ- 360,000 ל"י להעברת משרדי הממשלה וכ- 30,000 ל"י להעברת הכנסת. מתוך הסכום הזה נשארו הסכומים המפורטים בבקשה עד סוף מרץ, והם חושבים שיצטרפו להוציא סכום נוסף.

ענין "גל-און", הוא בית הבראה של הצבא שהוחלט לקבלו. האמת היא שאינני יודע בדיוק מה עם דמי אש"ל; הוחלט פעם על 70,000 ל"י, והשאלה היא אם הדבר יימשך זמן רב. לפי החוק איננו יכולים להשתמש בזה, ואינני יודע מה יהיה אחר כך.

היו"ר ד.צ. פנקס: יש דבר נוסף. משרדים שונים שיש בתקציביהם מעיפים בקשר להתקנת ותיקוני בנינים, אינם עושים זאת בעצמם, כי אם באמצעות משרד העבודה, על-ידי המחלקה לעבודות צבוריות, - המקבלת העברה כספית עבור העבודה. בינתיים בוצעו עבודות שונות, בהתאם לשעיפים המיוחדים לכך שנתקצבו משרד המטרה, משרד המספטים ועוד. המשרדים נתנו למע"ג העבודות תקציביות, וצריך להרשות להם, לשלם בהתאם לכך. הדבר מסתכם ב- 50,000 ל"י, ומתחלק ל-15-12 משרדים. נוסף לכך יש סכום של 15,000 בקשר למשרד הבריאות, וזה כודאי בנצב לעבודות בנין שנעטו.

י. אפרתי: אינני מבין כמה דברים בקשר לבקשות של משרד החינוך והתרבות, ומשרד הבריאות. יש פה כספים שהוצאו ללא פירוט.

היו"ר ד.צ. פנקס: בכל מקרה משתמשים בכספים לאותה מטרה, עד סוף יוני.

מר זגני: נוסף לתקציב שאושר עבורם, אנחנו נותנים להם אפשרות להשתמש בסכום הזה, במסך שלשה חדשים.

י. ברץ: עם כל יחסי הידידות שיש לי כלפי האוצר וכלפי מר זגני, אני מוחה נגד הצורה שבה הובא הענין בפנינו. איט אינו יכול לדרוש ממני להביע איזו שהיא דעה ביחס למספרים האלה. מי שרוצה להיות אחראי בפני עצמו, צריך להסתכל בתקציב, להסוות ורק אחר-כך להביע דעה.

החוק נותן לנו סמכות ידועה, בכדי שהמשרד יוכל להוציא כספים באופן מיוחד; כלומר, לצרכים שהיו לו בשנת התקציב, ואטר לא הספיק לסמן אותם. במקרה זה הוא יכול, ברשות הטר ובאיטור

י. בדר:

ועדת הכספים להוציא את הכסף באופן נוסף. הרוטם שלי הוא, סברוב
המקרים הכוונה היא להוסיף כספים שנשארו מאתקד, לצרכים של הסנה -
ודבר זה הוא בניגוד לחוק. מה שמותר להוציא לצרכי הסנה הזאת, נמצא
בתקציב של הסנה הזאת, ואי-אפשר להסתמס למטרה זו בעודפים. לכן, אני
מתנגד לכל העניין הזה ומציע לדחות את הישיבה, עד שנוכל לעיין
בפרטים.

א. הרצפלד: יש פה כמה וכמה דברים. יש למסל מסרדים,
האומרים למפוע, למה הם רוצים להסתמס
בכספים, ויכול להתקבל על הדעת סכומים אלה לא הוצאו. במידה שהכסף
מוקדס למטרה קונסטרוקטיבית, אין להתנגד לכך.

לעומת זאת יש מסרדים, כמו מסרד הכריאות
והמסרד לנפגעי המלחמה, המבקשים להסתמס בעודפים אבל אינם אומרים
לאיזו מטרה.

מר זבגי: לאותה המטרה.

א. הרצפלד: זאת אומרת שהמסרד פשוט לא הספיק להוציא,
הוא ממשיך להוציא, רק כעבור הזמן.

פ. נפתלי: אני מוכרח לומר, שאינני רואה בעין יפה
את העובדה, שאנחנו עוטים עניין פורמאלי
מכל פרט שכתוב בחוק. אני חושב שעלינו להתייחס לתפקידנו ברצינות.
אם ידרשו ממני הבעת אמון לטר האוצר או לטר זבגי, אני בכל רגע מוכן
לעשות זאת, אבל להצביע על מספרים, כשלא היתה לי אפילו אפשרות לקרוא
אותם - זה לא לטובת העניין.

אני מבין שאנחנו בתונים פה ללחץ של
התאריך 30 ביוני, ואני שואל: האם אין אפשרות להחליט בצורה כזאת
שנוכל לומר: ספרנו על התאריך 30 ביוני, למרות שהועדה תדון בכך רק
בסבוע הבא. אנחנו יכולים לקבוע דבר מעין זה; זאת אומרת, שההחלטה
היום - היא רק החלטה פורמאלית, כדי לטמור על התאריך, אבל מבלי
להחליט ביחס למספרים שעוד לא עיינו בהם.

ט. דיין: אני מצטרף להצעתו של חבר הכנסת נפתלי.
איננו יכולים לעבור על הדברים במסך
חצי שעה, ואם אפשר לא לעשות זאת - אני מעדיף הצעה זו. אבל, מכיון
שאנחנו יושבים כבר, ברצוני לומר משהו בנוגע למסרד החינוך והתרבות.
מסונה במקצת הדבר, מדוע הם לא הוציאו את הסכום שהוקצב להם; הייתי
אומר, לא לשם זה - כי אם לדברים אחרים. כאשר אני מבקש ספרי לימוד
לעולים, נאמר לי כי עומדים לפתוח ספריה לתוהים. הקצבת אלף לירות
למטרה זו, הרי זה מוגזם. יש בינינו בודאי מוסיקאים הרואים בכך את
עולמם היחיד, אבל יחד עם זה אני אומר, סדריטותי לתרבות לעולים,
לאל"ף-בי"ת - הן קודמות. לכן אני אפילו אומר, שאין להקציב אותו
סכום לספריות ניידות ליישובים; העולים צריכים לקבל את הספרים לפני
כן.

אני מציע, מתוך הקו הזה, לא להוציא את
הכספים לאותן מסרות, של ציוד מוסיקאלי ליישובים חדשים, ספרים תוהים
מרכזית והשלמת הסתתפנות באולפן לסורי מוסיקה.

א. הרצפלד: הביאו בפנינו עטרות דברים, ואין זה אומר
שאחד צריך להידחות מפני הטני. יש מסרדים
סלגביהם אין כל סאלה. לכן, אני מציע ליוטב-ראט, לטאול את חברי
הועדה על מה הם מוכנים להחליט כעת - או שאינם מוכנים כלל. אינני רוצה
לעכב, במקום שאין צורך בכך. אני מציע לאטר את בקטות מסרד הדתות
ומסרד הסעד.

י. רוקח: אני מציע לאשר את הסכומים ביחס למסדר לנפגעי המלחמה. המדובר הוא בסכום של כ-36,000 ל"י שהם חייבים, ואני מציע לאשר זאת. אותו דבר בנוגע למסדר הדתות. גם פה יש תשלום חובות; זהו סכום קטן טיט לאשרו.

אני מציע איפוא, לאשר את בקשות מסדר העליה, מסדר לנפגעי המלחמה ומסדר הדתות. ביחס ליתר הדברים, אני מבקש שהות נוספת.

מר זנגי: אני רוצה לומר לחברי הועדה, שמעייף זה של שימוש בעודפים, סמך לממשלה עשרות ואולי מאות אלפי לירות. נזכחנו פעם שישנה הברחה של כסף. לעומת זאת, כשמסדר יודע כל קיים חוק המאפשר לו להשתמש בכסף - לאחר שינמק את הדבר - דבר זה גורם, לפי דעתי, חסכון תקציבי ענקי. משום כך אני רוצה להגיד לד"ר בדר, שלפי החוק מותר להוציא את הכסף למטרות אחרות; זאת אומרת, אם החליטו להוציא למטרות מסוימת, וועדת הכספים חושבת שהמטרה השניה גם היא חשובה - במסגרת אותו סעיף של אותו תקציב - אפשר לעשות זאת. על כן אני חושב, שהדבר הוא חוקי בהחלט, וכי אנו יכולים לבוא בעניין זה לפני ועדת הכספים.

השאלה היחידה הניצבת בפנינו, היא בנוגע למסדר הבריאות. במסדר הבריאות נתקבלה החלטה, בדבר תוספת מיטות לכל בתי החולים שלא יכלו לעשות דבר זה, מסיבות שונות.

כאשר באנו עכשיו לסדר את התקציב מחדש, לולא הם ידעו שניתן להם אפשרות להשתמש באותו הסכום לאותו בית-חולים, הם יכלו בעצם להוציא את הכסף, אבל אנחנו רוצים שדבר זה יאושר. אם הועדה תמצא לנכון שאין לאשר עניין זה וזה, למשל, אני מוכן לקבל זאת. אני מוכן גם לקבל את הצעת חבר הכנסת נפתלי, שאם תינתן הסכמה לכך, שמבחינה פורמאלית הדבר סודר כלפי החוק - נוכל לדון על כך לאחר מכן.

אשר לפרטים, נדמה לי כי הפרטים מספיקים. נדמה לי שד"ר בדר איננו יכול לדרוש ממני דין-וחשבון סופי. אנחנו עושים את הדבר בגבול התקציב שאושר, בכל סעיף וסעיף בכפיפות לחוק.

היו"ר ד.צ. פנקס: לאחר שנאשר את זה, מה יהיה הסכום מן התקציב של השנה הקודמת, שלא הסתמשו בו?

מר זנגי: בתקציב של 31 במרץ, העברנו עודפים בסך 2 מיליון ל"י. יש פרובלימה של ענייני כסחון, ששר האוצר לא הסכים לכך שאביא אותם.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני רוצה להביע את דעתי, על הצד החוקי. אני קורא את הסעיף המתאים מחוק התקציב, כי זה אותו הסעיף כמו בשנה הקודמת: "נותר עודף לאחד מסכומי ההוצאה... רשאי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, להתיר את השימוש באותו העודף..."; זאת אומרת, שאם ישאר לאיזה מסדר, נניח בסעיף מסכורת, סכום של אלף לירות, רשאים אנחנו להתיר את השימוש בתקציב הזה, ולא דווקא לקראת השנה שעברה, כי אם גם לקראת השנה החדשה - לאחת המטרות שבאותו הסעיף, ולא דווקא בסעיף המסכורת. סעיף זה דרוש לנו, כי הוא בא לומר, שאם ישאר עודף, רשאית ועדת הכספים להרשות להוציא את הכסף הזה, וכל מסדר יכול להוציא לאחת המטרות שבאותו סעיף. אם נשאר, למשל, סכום של אלף לירות בסעיף המסכורת, וצריך להעבירו לסעיף של רכישת ציוד - אנחנו רשאים לאשר דבר זה.

לעומת זאת, יש דברים שהאוצר מצידו אינו ממליץ עליהם. היות ובחוק כתוב, "רשאי שר האוצר", עלינו לדון במה שהוא מסכים לו. בסובן החוקי, עניין זה הוא בהחלט בסדר; אין לי שמץ של ספק בזה. אני מוכן - אם ד"ר בדר מוצא לנכון - לשאול בעניין זה את היועץ המשפטי של המדינה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

השאלה היא, אם אנחנו יכולים ברגע זה להתעסק בעניין זה. אני מציע - בעקבות דברי מר נפתלי - שאנחנו נקבל החלטה, כי אנו מאשרים את הבקשות כולן, כפי שהוגשו לנו, מבלי להוציא מסדר זה או מסדר אחר, בתנאי, שעד הסבוע הבא לא יוציאו עוד המסדרים אף פרוטה, כדי שכל חבר יוכל להביא לוועדה את הסתייגותו - אם תהיה. אם תהיה הסתייגות בסעיף מסויים, אנחנו נחליט - למרות שנתנו את האיטור הכללי. מר האוצר מחוייב לא להוציא את התקציב הזה, או אם כבר הוצא - לחול הדבר על חשבון התקציב של השנה הזאת. בזה ניתנת אפשרות לכל החברים שהות של שבוע ימים לעיון בפרטים. אם חבר ידרוש זאת - נשוב לדיון.

י. בדר:

אני מוכן להיכנע לפרוצדורה שמציע חבר הכנסת נפתלי, למרות שיש לי ספקות. בנוגע לעצם העניין - אם הדבר הוא חוקי או לא חוקי - אני מציע פרוצדורה זו: אני אכתוב סחאה בכתב, ואני אציע סחאה זו תועבר באופן רשמי לידי מבקר המדינה; בזה אני מסתפק. אני מוחה רק נגד עובדה אחת: אני חושב שאסור להשתמש בכספי סעיף ידוע של תקציב 1949/50, לצרכי הסעיף הדומה שבתקציב של השנה השניה. זוהי דעתי; אני אכתוב היום מכתב סחאה, ואבקש שמכתב זה יועבר באופן רשמי למבקר המדינה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

או שאתה שואל את דעתו, ואז אל תכתוב סחאה; או שתאמר, שאתה ספרט את הסעיף בצורה זו וזו, ואנחנו נעביר את זה.

י. בדר:

הכנסת יכולה, על-ידי חוק, להחליט על הכל; אין דיון מעליה. אני מקבל את דיון של מבקר המדינה בעניין זה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

המדובר הוא על המלה "סחאה".

י. בדר:

אני רוצה להעביר לידיעת מבקר המדינה את דעתי, שהחלטה זו היא "אולטרה ויירס" הועדה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

העניין יעמוד בסדר היום של ישיבת הועדה, ואני אשאל את החברים, אם יש למישהו ערעור.

ס. דייג:

אני כבר מודיע שיש לי ערעור.

י. בדר:

אני חושב שפרוצדורה זו איננה חוקית, אבל היא אפשרית בתור פרוצדורה סוסכמת, ולכן אני מסכים הפעם לפרוצדורה זו. הייתי רוצה, שיהיה ברור כי אין בכך שום תקדים, וטבעצם אנחנו משאירים את ההחלטה לאחרי ה-30 ביוני.

י. רוקח:

מה יהיה אם אציע בשבוע הבא, סעיף שלא היה בתקציב של השנה הבאה?

היו"ר ד.צ. פנקס:

אני מוכן לשאול בעניין זה את מבקר המדינה, אם מטרה נקראת מטרה לפי מהותה באותו מסדר, או מה שכתוב בין השורות. אני רוצה ללוות את הדיון הזה בנקשה לאוצר, להביא דברים מעין זה בזמן המתאים, ולא ברגע האחרון. אני מדבר כמובן, ביחס לשנה הבאה.